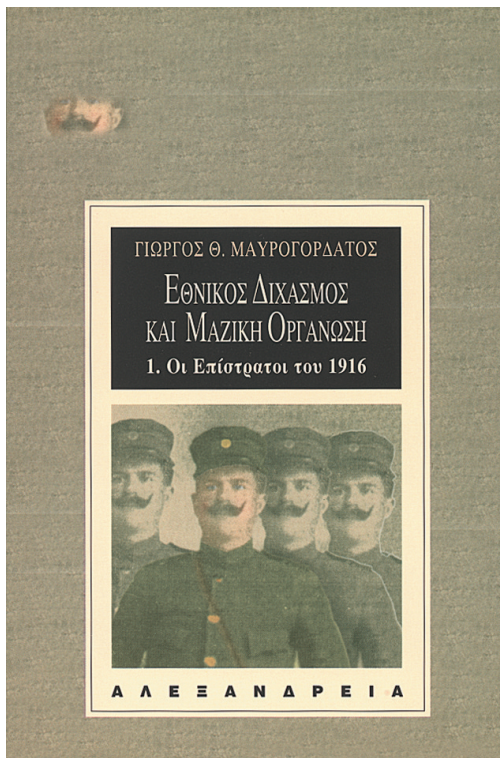

-ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ-

Γιώργος Θ. Μαυρογορδάτος

ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΙΧΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΖΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Οι Επίστρατοι του 1916

ISBN: 960-221-122-9, σελ. 190, σχ.21x14,
α' έκδοση 1996,
τιμή 15,00€ (χωρίς ΦΠΑ)

Οι Επίστρατοι υπήρξαν η πρώτη μαζική οργάνωση στη νεότερη πολιτική μας ιστορία και αυτή είναι η πρώτη σχετική μελέτη. Μόνο ιδεολογικές προκαταλήψεις εξηγούν την έλλειψη οποιασδήποτε προγενέστερης σχετικής μελέτης, παρά τη σημασία και την πρωτοτυπία του φαινομένου. Το βιβλίο αυτό αποτελεί το πρώτο μέρος μιας ευρύτερης εργασίας για τις προϋποθέσεις της μαζικής κομματικής οργάνωσης. Παρουσιάζει αναλυτικά την ιστορία των Επιστράτων, από την εμφάνισή τους τον Ιούνιο του 1916 έως την επίσημη διάλυσή τους τον Ιανουάριο του 1917. Ασχολείται ιδιαίτερα με το ζήτημα της υποκίνησής τους και με το ρόλο του Ιωάννη Μεταξά.

Το προτελευταίο κεφάλαιο εξετάζει τη διαδοχή των Επιστράτων από τους Λαϊκούς Πολιτικούς Συλλόγους που ιδρύθηκαν το 1920 και λειτούργησαν μέχρι το 1936. Το τελευταίο και κατεξοχήν θεωρητικό κεφάλαιο αναλύει πρώτα τις καίριες ομοιότητες των Επιστράτων με τα φασιστικά και ιδίως τα πρωτοφασιστικά κινήματα άλλων χωρών. Στη συνέχεια όμως εντοπίζει τρεις τουλάχιστον κρίσιμες διαφορές, που απέκλεισαν το ενδεχόμενο να μετεξελιχθούν οι Επίστρατοι (και μάλιστα πρώτοι αυτοί) σε γνήσιο φασιστικό κίνημα (όπως οι Ιταλοί ομόλογοί τους). Στόχος τους δεν ήταν η εργατική τάξη, αλλά η αστική, που τότε ταυτιζόταν με το Κόμμα Φιλελευθέρων. Δεν εμφορούνταν από έναν εθνικισμό επιθετικό, αλυτρωτικό ή και ιμπεριαλιστικό.

Τέλος, παρά τις όποιες συγκυριακές συμπτώσεις και συγκλίσεις, σε τελευταία ανάλυση μοναρχισμός και φασισμός αποτελούν ριζικά ασύμβατα συστήματα. Έτσι, ο «μοναρχοφασισμός» που πρώτοι ενσάρκωσαν οι Επίστρατοι είναι εξ αρχής καταδικασμένος να μείνει ατελής και ανολοκλήρωτος φασισμός.

Αν οι Επίστρατοι υπήρξαν η πρώτη μαζική οργάνωση στην Ελλάδα, αξίζει ν' αναρωτηθεί κανείς αν αυτό είναι τυχαίο. Η ελληνική περίπτωση, καθώς και άλλες, υποβάλλουν τη σκέψη ότι ο στρατός δεν αποτελεί πρότυπο ειδικά και μόνο για τον φασιστικό τύπο οργάνωσης, αλλά γενικά για το μαζικό κόμμα.